

UNDANTAGSVIS, adv. Såsom undantag. *Det gäller endast u.*

UNDRÄNGA, v. a. 2. Tränga ur vägen, bort. — Äfv. *Tränga ändan.* — *Undanträngande*, n. 4. o. *Undanträngning*, f. 2.

UNDBE, ünndbé, sammandraget af *Undanbedja*.

UNDECIMA, ünndésimma, f. 1. (lat.; i musik) Elfte tonen ifrån grundtonen.

UNDER, ünnd'r, n. 5. I. 1) Händelse, som synes oförklarlig efter naturens lagar och världens vanliga lopp. *Ett u. i naturen.* *Tecken och u.* — 2) Se *Underverk*. *Göra u.* — 3) Något utomordentligt, högst ovanligt, i högsta mätto märkvärdigt. *De sju världens u.* (Fam.) *Det är intet u.*, icke underligt. *Det var intet u.*, att... *Hvad u. är det att...?* är det så underligt att...? ell. icke är det så underligt, att... *Göra u. af allt*, förundra sig öfver, beundra allt. *U. öfver alla u.!* hvilken högst märkvärdig händelse, företeelse, o. s. v.! — Ordet är för denna bem., i vissa fam. talesätt, äfven maskulin, enligt fornspråkets lynne. Man säger sålunda: *Det är ingen u.* *Ingen u. att han uteblef!* o. s. v. — 4) (i underleken) *Hvad som undras.* *Mitt u. var allt... Bära upp undren*, gå omkring och insamlä dem.

UNDER, ünnd'r, prep. II. Betecknar: 1) Läget af ett föremål, med hänseende till något uppöfver varande. *U. himmelen.* *U. trädet.* *Ligga u. bordet.* *Bo u. någon.* *U. jorden*, långt under jordens yta. — 2) Rörelse till ort, ställe, plats, som öfvertäckes af något. *Lägga något u. bänken.* *Kasta någon under bordet.* *Taga någon u. armarna*, äfv. (fig.) understödja, hjälpa. — 3) Lägre plats i afseende på ordning, rang, anseende, värde; underlägsenhet, underlydnad. *Den store gossen sitter u. den lilla i skolan.* *Gifva sig u. sill stånd*, med någon af lägre stånd. *Vara långt u. någon i lärdom*, vida öfverträffas af &c. *Jag anser det vara u. mig, u. min värdighet*, jag anser min värdighet fordra, att jag ej gör, ej tål det, o. s. v. *Stå u. ens lydnad*, stå u. någon, vara skyldig att lyda någon. *U. hans befäl*, kommando. — 4) Tid, vistelse, handling eller verkning, medan något sker, påstår. *Under tjugu års tid.* *U. Gustaf I:s regering.* *U. hans lifstid.* *U. mitt vistande i... U. skall af pukor och trumpeter.* *U. klockringning.* *U. kanonernas dunder.* *Jag följde honom u. hans flykt.* *U. drickandet.* *U. målliden.* *U. vägen.* *U. marschen.* *U. kriget.* *U. regnet*, stormen. *Fienden bröt upp u. en dimma*, medan en dimma låg utbredd öfver marken. *U. allt detta*, medan allt detta tilldrog sig. *U. min tid*, medan jag lever. — 5) Bland. I vissa adverbiala sammansättningar, såsom: *Härunder*, *Derunder*, *Hvarunder*. *Derunder räknar jag ej, hvad jag gifvit bort.* — 6) Mindre än, lägre. *Jag säljer det ej u. 10 riksdaler.* *U. tio grader.* — 7) Säges bildligt om något, som döljes, bemantlas, föreställas af något annat, eller om något, som har en viss benämning, titel, o. s. v. *U. en vacker yta.* *U. denna förställda gläd-tighet.* *U. utseende*, skapnad af, med u. &c. *U. sken af dygd.* *U. förvändning af en resa.* *U. namn af gåfva.* *U. benämning af lek.* *U. titel, rubrik af.* — 8) Säges äfven om något, som i bok eller skrift finnes ibland åtskilligt annat, hvilket blifvit sammanfördt såsom ett helt med viss rubrik, öfverskrift, o. s. v. *U. artikeln »Holme».* *Se u. bokstafven A.* *Jag skall för-*

klara det u. ordet... — 9) Brukas för öfrigt i åtskilliga uttryck och talesätt, t. ex.: Ligga u. en holme, i skydd af en h. *U. landet*, i närheten af landet eller kusten. *Han, det är u. min uppsigt, vård*, jag har uppsigt, vård om honom, om det. *U. mina ögon*, i min åsyn; äfv. under min uppsigt, vård. *U. den 11:te Maj*, dateradt &c. *U. 10 graders latitud*, vid 10 graders latitud. *U. hand*, se *Hand*. Se f. ö. de verber och nomina, som utbildas med *Under*. — *Under* bildar en mängd sammansättningar, i hvilka det betecknar: a) Läge. Jfr. bem. 1. *Underliggande*, *undervarande*, *underarm*. — b) Rörelse till ett ställe. Jfr. bem. 2. *Underkasta*, *undersätta*. — c) Lägre ordning, rang; lydnadsförhållande. *Underdomare*, *underbefäl*, *underlydande*, *underdånig*, *undersäte*. — d) Mindre antal, vikt, värde, o. s. v., än hvad som borde vara. *Undertalig*, *underviglig*, *underhållig*, &c. — e) Förringande, nedsättning. *Underkalla*, *underkänna*. — f) Bistånd. *Understödja*, *underhjälpa*, *underlåta*, o. s. v. — *Under* brukas äfv. som adverb, t. ex.: *Det står icke öfver, utan u.* — *Under!* säges till sjös såsom varningsutrop af någon till våders varande person, innan han nedkastar någonting. — *U. det att* eller blott *U. det*, konj. På samma tid som, medan. *U. det att denna händelse passerade.* *U. det vi åto.*

UNDERAFDELA, v. a. 1. o. 2. Ytterligare afdelade något, som förut blifvit afdeladt.

UNDERAFDELNING, f. 2. 1) Handlingen, då man underafdelar. — 2) Derigenom uppkommet del.

UNDERARM, m. 2. Nedra delen af armen, ifrån armbågen.

UNDERBALANS, ---länngs, m. 3. Brist i kassa, inventarium, o. s. v. *Komma på u. Han är på u. för 100 tunnors* ell. *på 100 tunnors u. En u. af 100 rdr.* — *Syn.* Balans, Deficit.

UNDERBALSAM, ünnd'rbällsamm, m. 3. Undergörande balsam.

UNDERBAR, a. 2. 1) Som sker genom ett under, innefattar eller liknar ett under. *En u. händelse*. Substantiv säges: *Det u-a.* — 2) Högst ovanlig och märkvärdig. *U-a öden.*

UNDERBARLIGEN, adv. eller

UNDERBART, adv. På ett underbart sätt. *U. räddad ur lifsfara.*

UNDERBARN, n. 5. Underbart barn.

UNDERBEFÄL, n. sing. Lägre befäl, underofficerare.

UNDERBEFÄLHAFVARE, m. 5. En, som förer befäl under någon annan; lägre befälhafvare.

UNDERBINDA, v. a. 3. (böjes som *Binda*) (kir.) Fast ombinda en kroppsdal med tråd, snöre, band, tarmsträng m. m., för att stilla eller förekomma blödning, hämma blodomloppet på något ställe, o. s. v.

UNDERBINDNING, f. 2. (kir.) 1) Förrättningen, då en lem underbindes. — 2) Det, hvarmed en lem blifvit underbunden.

UNDERBJELKE, m. 2. pl. — *bjelkar*. Bjelke, som tjänar till underlag.

UNDERBLINDA, f. 1. Se *Blinda*.

UNDERBLÅSA, v. a. 2. (fig.) Gifva näring åt. Säges alltid i elak mening. *U. oenigheten*, *miss-sämjan*.

UNDERBYGGA, v. a. 2. Förbättra undra delarna utaf en bosfällig byggnad; äfv. understöda en framspringande byggnadsdel genom en mur o. d. — Brukas mest i part. pass. *Underbyggd*, hvilket användes isynnerhet som adjek-